

tíðindablaðið sosialurinn

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgávudagar: týsdag, hósdag og leygardag

Lýsingar skulu vera okkum í hendi í seinasta lagi kl. 10 dagin fyri útgávudagin

Útgevandi:
P/f Sosialurinn
Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller
Fyrirskaststjóri:
Krisjan Dahl
Bláðfólk:
Høgni Djurhuus
Randi Jacobsen
Dagny Joensen
Uppseting:
P/f Sosialurinn
Prent:
P/f Pressan 1981

Skilagóð útbygging av rækju- flotanum

RÆKJUVEIÐAN í Barentshavinum og við Svalbard fer helst at seta met í 1985. Tað benda töluni frá norðmonnum, russum og føroyingum á. Helst verður samlaða veiðan væl omanfyri 100.000 tons. Í blaðnum í dag hava vit samrøðu við norskan havgranskara, sum heldur, at rækjuveiðan fer at røkka hámarkið í ár. Hann visir á, at toskastovnurin, sum hevur verið heilt niðurfiskaður, nú tykist at koma fyri seg aftur. Og har heldur hann so, at hetta fer at fáa avleiðingar fyri rækjustovnin, tí toskurin etur rækjurnar, tá hann verður so og so stórur.

Í SAMRØÐUNI kemur eisini fram, at rækjustovnurin er tvífaldaður seinastu 10 árin. Serliga hevur veiðan verið góð við Norðurnoreg. Men seinni eru so eisini aðrar rækjuleiðir komnar inn í myndina.

NÚ er so okkurt, sum bendir á, at rækjurnar antin »flyta« seg longur norður og eystureftir ella at rækjurnar her nærast betur. Orsøkin til hetta kann vera hita- og streymviðurskipti. Hetta merkir, at norsk skip mugu longur frá landi. Tað kundi tí hugsast, at norðmenn, um hetta verður framtíðar mynd, fara at gera seg út við stórra skipum og kanska eisini við fleiri frystitrolarum. Tí ov langt verður at fara til lands við rárækjunum.

FYRI føroyingar er hetta eisini á hugavert, tí um rækjustovnurin nærhendis Hopen, sum er Svalbardøki, mennist, so eiga vit rættindi at fiska her eisini. Hesi »nýggju« rækjuøkini norðan og eystan fyri Hopen liggja tó nærri ísúrdráði, soleiðis at avgerandi er at hava stór og sterk skip.

oddagrein

TAKA vit so útbyggingina av okkara rækjuflota, so hevur júst hetta við at gera skipini betur út til at klára seg í ísi, verið eitt av aðalmálum. Sostatt hava vit borið okkum rætt at. Tí í longdini er tað júst stóðin og styrkin á skipunum, sum verður avgerandi fyri, hvør orkar og kann veiða mest av rækjum við Svalbard og í Barentshavinum. Her eiga vit so eisini at hugsa um møguleikarnar vit hava í russiskum øki.

HÓAST vit føroyingar hava fingið væl burtur úr rækjuveiðuni við Svalbard, so eiga vit kortini ikki at gloyma, at okkara samráðingarmenn fyri nøkrum árum síðani gjørdur ein »kempu brølara«, tá teir góvu seg í fávningin á norðmonnum úttan at stríðast yvir. Teir avgjörði at avmarka okkum sjálvar við Svalbard, nakað, sum eftirtíðin hevur havt og enn hevur ilt við at skilja og tí-ansheldur slúka rátt.

MEN dirvi og framtakshugur hevur rátt innan rækjuvinnuna soleiðis, at vit hava sloppið okkum av við tey smærri og veikaru skipini og ístaðin fingið okkum betur útgjörd skip. Henda gongd er ikki steðgað enn, tí herfyri gav landsstýrið loyvi til nokur nýggj rækjuskip aftrat.

Tað verður spennandi at síggja, hvussu fer at ganga teimum nýggju samráðingarmonnum, tá teir skulu til at samráðast við norðmenn aftur. Givið er, at tað ber ikki til at síggja heilt burt frá fyrr gjørdum avtalum.

HÓAST vit í aðrar mátar hava ein góðan sáttmála við norðmenn, so eiga vit ongantíð at gloyma at gera vart við, at Svalbardøkið er ikki norskt øki burturav. Tað er líka so nógv føroyskt øki. Henda rætt eiga vit ongantíð at siga frá okkum. Og høvdu vit lagt størri dent á júst hetta fyri nøkrum árum síðani, so hevði stóðan kanska verið ein onnur í dag.

jamu

Viðmæli

Nakrar viðmerkingar til mótmælini móti greinini hjá Høgna av Heiði.

Fyrst av øllum hevur blaðstjórin á Sosialinum onki skeivt gjørt, ta hann tók greinina í blaðið, tí at forða fólki fyri at koma fram við síni hugsan hevur onki við demokrati at gera. Øll hava rátt at fáa sína hugsjón alment fram, um tey eru kommunistar ella fascistar, kristin ella ateistar. Tess vegna ein stór tók til Jan Müller fyri í hesum føri at hava vart talufrælsið og mannafrættindini.

Greinin hjá Høgna er í stuttum eitt mótmæli móti kristniundirvisingini í skulanum. Hann mótmælir, at børnini verða gjørd redd av helvitisboðskapinum í kristindómnum. Hann metir, at tað er til varandi mein fyri børnini, at undirvisingin í kristni fer fram sum hon ger, og hann mælir til, at avtaka kristni sum lærugrein í fólkskulanum.

Hetta meta mótmælarnir, J. Lindenskov og

Janus Johannesen verða einiðuga kommunistiska propaganda!!??

Tað er ringt at finna út-av, hvørjum beini ein skal standa á, tá ein sær ein so horriblan pastand sum henda.

Eitt er tað, at ein sunnugagsskúlalærari á bygd kann skriva slíkt; men ta ein høgt lærdur maður sum J. Lindenskov, ið har-til er ein av landsins fremstu politikarum, kann koma við slíkum pastand-um, má ein taka sær til høvdið. Men hvat, vit hava jú skrivifrælsi í landinum. Tibetur eisini í hesum føri.

Góðu menn. Ikki eitt orð í greinini hjá Høgna hevur nakað við kommunismu at gera. Sjálvt um tú nýtir mikroskop, er kommunisma ikki at finna í aðurnevndu grein. Tað, sum greinin sigur, er, at tað er omenniskjansligt at fylla ræðslusögur um helviti niður í smabørn. Hetta er eitt mótmæli, ikki nokur kommunistisk einsrættan.

Men hvat er galið í at tjakast um hetta mál. Hvi

skal sjónarmiðið hjá Høgna sensurerast? Eru tit ikki greiðir yvir, at ongin lærusetningur er so sannur, at ikki kann tjakast um hann.

Men tað ringasta í blað-um mótmælunum er, at greinin skal sensurerast, tí hon ikki er í tráð við demokratisku socialism-una. Góðu menn, hvat í demokratisku socialism-uni forðar fyri talufrælsinum? Sigur demokratiska socialismen ikki júst, at øll skulu verða líka-stillað í samfelagnum, og at ongi óðrvisi hugsandi skal kúgast? Um tit eru so litið inni í, hvat demokratiska socialismen merkir, so havi eg ilt við at skilja, hvi tit nevna tykkum javnaðarmenn.

Eg vil heita á tykkum um, at skulu tit mótmæla, so argumentið fyri tykkara sjónarmiði. Latið vera við at nýta kaldakrigs kenda skrivihátt, ið hoyr í einum Breckmanni til.

— r —

Løgmaður um fiskivinnuna:

Vit mugu fáa meira fyri fiskavørurnar

Tað verður avgjørt neyðugt at fáa eini 50% meira fyri fiskin skal vinnulívið hava ein sunnan rakstur, men okkurt bendir á, at hetta er fatað av teimum avvarðandi, segði Atli Dam, løgmaður m.a. í røðu síni á ólavsøku. Hann segði:

Hóast fleiri og fleiri avmarkingar á øllum leið-um, og nakað minkandi kvotum í annara sjögvi, tykjast fiskimenn okkara at gerast dugnaligari at troyta tí møguleikar sum enn eru, og at finna fram nýggjar, soleiðis at allar veiðiflotin framvegis er í vinnu.

Nú, skjótt 10 ár eru liðin síðan fiskimarkuflýtingarnar, eru avtaluvíðurskiptini landanna millum komin í fastari legu, soleiðis at kollveltandi broytingar í kvotuviðurskiptum ikki skuldu verið væntandi, heldur smærri javnføringar við eini avisari niðurgongd í fiskabýti.

Tó kunnu politiskir

spurningar gerast orsök til stórbroytingar, og eur vit her verið fyri enn aðrir, ið ikki eru so fáir og smær. T.d. hava vit merkt ein feril av hesum í laksa-

rækju- og lodnuspurn-ingunum.

Við tí útliti, sum í løtuni er, skuldu vit kortini kunnað havt álit á, at vit framvegis eiga nóg mikið til at halda flotanum gangandi, samstundis sum útvegað verður nýggjum forum aðrar møguleikar.

Veiðan fyrra hálvár í ár er umleið 191.000 tons mótvægis 167.000 tons fyrra hálvár 1984, og tað eru mest svartkjáftur og lodna, sum eiga vøksturin. Rækjuveiðan við Svalbard er eisini munandi vaksin, meðan veiðan í Norðsjónum, undir Íslandi og í Eystursjónum er nakað minni.

Framhald á síðu 20